

ТИПОЛОГІЯ ЧИТАЧІВ У ДІАЛОГАХ «АВТОР-ЧИТАЧ» ТА «ЧИТАЧ-ЧИТАЧ»

Ірина Табінська

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: maliukiruna23@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8052-5162>*

У статті розглянуто діалог «автор-читач» і зазначено, що від нього походить діалог з вектором «читач-автор», також під час збору емпіричного матеріалу виявлено нову форму діалогу «читач-читач». На основі наукових праць описано типологію читачів, яку використовують у літературознавстві. Запропоновано класифікацію читачів за способом реагування на текст, що стосуватиметься журналістикознавства: читач-критик, читач-однодумець, читач-мовчазник. Подано приклади з сучасних медіатекстів, де можна визначити типи читачів під час діалогів з вектором «читач-автор» та «читач-читач». Проаналізовано терміни на позначення готовності й бажання читача відповідати авторові через текст.

Ключові слова: діалог, автор, читач, медіатекст, діалог «читач-читач».

1. Постановка проблеми

Форма діалогу «автор-читач» актуальна для досліджень у літературознавстві та журналістикознавстві, адже завдяки цій дихотомічній парі процес написання/читання літературних чи журналістських жанрів пов'язують з безпосередніми учасниками цих процесів – Автором і Читачем. Кожен такий діалог оригінальний і самодостатній, тому тема не втрачає своєї актуальності, та все ж дослідження ролі, типології і функції читача медійних текстів є поодинокими. Відповідно вбачаємо потребу науково окреслити роль читача у комунікативній парадигмі Автор, Текст, Читач з погляду медійного.

Метою цієї статті є визначення типології читачів у діалогах «автор-читач» та «читач-читач» на матеріалах сучасних медіа. Для досягнення мети ми визначили такі завдання:

1. Опрацювати літературознавчі та журналістикознавчі дослідження, що стосуються категорії читача.
2. Простежити за діалогами «автор-читач» та «читач-автор» у друкованих ЗМІ.
3. На основі сучасних медійних текстів розробити власну типологію читачів.

2. Аналіз літератури

Діалог є предметом дослідження багатьох наукових розвідок. Чимало досліджень стосуються категорії «автор» (праці М. Бахтіна, Ю. Лотмана, М. Фуко, Р. Барта, Р. Якобсона, О. Потебні, О. Білецького, Г. Сивоконя, М. Зубрицької, О. Сінченка, Н. Чепелевої), проте категорія «читач», на думку М. Зубрицької, стала точкою перетину чи не всіх теоретичних ідей літературознавців ХХ століття¹.

З II пол. ХХ століття науковці запропонували низку нових термінів на означення категорії «читач». Так з'явився «імпліцитний читач» В. Ізера, «абстрактний читач» В. Шміда, «замислений читач» Г. Лінка, «зразковий читач» У. Еко, «архічитач» М. Ріффатера, «інформований читач» С. Фіша, «уявний читач» Е. Вульфа, «копірний читач» Дж. Фетгерлі, «читач-мисливець» та «читач-мандрівник» Г. Гессе. М. Зубрицька вважає, що *«всі концепції читача в літературно-теоретичних пошуках ХХ століття зводилися до тези: кожний літературний твір містить у собі образ свого читача, а отже, можна говорити про те, що читач є однією з дійових осіб літературного твору»*². Якщо процес письма літературного тексту тісно пов'язаний з процесом читання, то можемо припускати, що автор журналістського тексту так само тісно пов'язаний зі своїм читачем?

Сучасні українські науковці вважають, що рівні читацького сприймання тексту залежать від рівня компетенції читача. Л. Завгородня виокремлює такі читацькі типи: читач-професіонал, зокрема читач-критик, читач-аматор, звичайний читач. Вони виникають *«залежно від рівня текстознавчої компетенції реципієнта, його фахової підготовки, культури читання, сфери діяльності, спеціальної спрямованості процесу читання... Зрозуміла річ, що кожен із названих типів по-різному опрацьовуватиме текст, із неоднаковою глибиною проникатиме у зміст твору, зрештою, матиме різні плоди від прочитаного»*³. А Н. Сапригіна виокремлює чотири типи читачів, які залежать від рівня знань, творчої та соціальної активності: *«читач, схожий на дитину – дитина прагне до справедливості, але знає мало; читач, схожий до героя (героїв) – герой знає набагато більше за дитину, соціально активний, йому відомо, що таке робота; читач, схожий на автора – може не робити нічого, крім писання книг (так в уявленні читача; до того ж, за традиціями, образ наратора відокремлений від образів героїв), але знає й розуміє набагато більше героїв; читач-нададресат (знає й розуміє набагато більше автора)»*⁴.

3. Виклад основного матеріалу

Типологія читачів, яку ми пропонуємо, частково стосується рівня компетенції, творчості, вікових чи соціальних відмінностей. Зважаючи на діалогічність медійних текстів, а також на те, що читач має справу з журналістським текстом, вирізняємо читачів за способом реагування на текст.

Можемо припускати, що діалог «автор-читач» відбувається не тільки тоді, коли читач позитивно відгукується на текст автора, але й у випадку, коли читач несхвальний чи критично реагує на авторський текст.

Відповідно виділяємо два типи читачів:

¹ Зубрицька М. (2004), Homo legens: Читання як соціокультурний феномен.

² Зубрицька М. (2004), А тепер куди? – Одиссея сучасних літературних теорій, 121 с.

³ Завгородня Л. (2007), Типологія читача як комунікативно-теоретична проблема.

⁴ Сапригіна Н. (2006), Рівні адресата у комунікації читача та автора художнього тексту, с. 49.

1. **читач-критик**, який не поділяє думки автора, заперечує факти, наводить свої аргументи.

2. **читач-однодумець**, який мислить унісонно з автором, схвалює і поділяє його позиції.

У трактуванні діалогу ми виходимо з тієї засади, що він передбачає участь двох чи більшої кількості осіб, які по чергові виконують ролі комунікатора та реципієнта. Однак у друкованих засобах масової інформації такої черговості досягнути або взагалі неможливо, або ж вона доволі розтягнута в часі; у багатьох випадках роль автора як комунікатора завершується з публікацією тексту, а читач у ролі реципієнта може вступати в діалог з автором неодноразово у різний час. Тому діалог «автор-читач» вважаємо доречним поділити на два вектори: власне «автор-читач» і «читач-автор», кожен з цих векторів характеризується відносною завершеністю комунікативного акту. Проте для журналістикознавства вартою уваги є модель – вектор діалогу «читач-автор», де читач може спробувати з власним текстом звернутися до автора. Це своєрідний відгук на текст журналіста. Згідно з цими припущеннями отримуємо такий алгоритм: діалог за вектором «читач-автор» відбувається тоді, коли читач знайомиться з текстом автора, а після цього створює свій власний текст.

Газета «День» надає змогу діалогізувати за вектором «читач-автор». Можна зав'язувати бесіду з автором і водночас уже зі своїм читачем у рубриці «Пошта». У такий спосіб на основі вектора діалогу «читач-автор» твориться нова форма діалогу «читач-читач». Якщо дослідження вектора діалогу «читач-автор» перебувають у сфері зацікавлень науковців, які вивчають інтерактивність чи зворотні зв'язки, то діалог «читач-читач» ще не має наукових обґрунтувань. Цінність діалогів «читач-читач» у тому, що адресатами стають читачі, які врешті також отримують свого читача. Тобто читач вирішив написати чи подати деякі опінії, звертаючись через свій текст до автора і разом з тим до читачів.

Можемо припускати, що всі форми діалогу між собою тісно пов'язані: все розпочинається з вектора діалогу «автор-читач», на який надходить відповідь «читач-автор», а ця форма діалогу паралельно творить нову дихотомічну пару «читач-читач». Якщо повернемося до класифікації читачів, то з огляду на вектор діалогу «читач-автор» можемо виокремити третій тип читача – **читач-мовчазник**, який не йде на відкритий зворотній зв'язок, тобто не пише текст чи коментар до авторського тексту, не висловлює своїх думок. Це не означає, що читач не ознайомився з текстом, що поділяє чи не поділяє думки автора, зрештою, що він не є учасником діалогу «автор-читач». Маємо на увазі, що такий читач ніколи не пише тексту-відповіді, відповідно – не розпочинає діалог за вектором «читач-автор».

Трапляються діалоги за вектором «читач-автор», які відбуваються з так званими конкретними дійовими особами. Читач, що пише відгук, тобто новий текст, має на меті звернутися до конкретного автора попереднього тексту, без якого не було б певного відгуку чи то нового тексту. Читач у діалозі «читач-автор» виразно демонструє власне «я», бесідуючи від першої особи, посилаючись на особистий досвід, на свої враження. Читач відчуває, припускає, вважає, закликає, тому активно і часто «я» притаманне таким діалогічним зв'язкам. Автором в діалозі «читач-автор» найчастіше буває конкретний журналіст. Підтверджує цю тезу Василь Федчук схвальним відгуком на інтерв'ю Миколи Сірука з послом Ізраїлю («Відповідь на ідею посла Ізраїлю, висловлену в інтерв'ю «Вперед, Україно! Вперед, Ізраїль!» / «День», 2019,

18 січ.). Читач пішов на діалог з автором, використавши у тексті власний досвід. Тексту читача притаманні фрази з чітко і яскраво вираженою «я-позицією». Власна думка читача спрямована на розмову не лише з автором, але й з іншим читачем.

Сергій Лашенко поміщає в одному тексті два схвальні відгуки на матеріали журналістів «Дня». Читачеві до вподоби, що автори порушили тему, яка хвилює і його. Водночас він не тільки написав відгук на тексти Тетяни Сіденко та Олени Бережнюк, але й поділився власними історіями, що відповідають темі матеріалу:

У замітці Тетяни Сіденко «Поїхали на Дніпропетровщину!» («День», 2019, 21-22 черв.) йшлося про «Музей правди» і про етнохутір Галушківку, який став нині дуже привабливим для туристів куточком української козаччини. У розділі «Ландшафтне диво» авторка пише про унікальний авторський сад Світлани Кульбашиної в селі Військовому. Дехто з моїх знайомих, фанатів ландшафтного дизайну і садівництва, дуже захотів туди поїхати! Площа саду становить гектар, і там створено справжній ботанічний рай... («День», 2019, 10 жовт.).

Особливість цього тексту у тому, що він адресований не тільки конкретному автору, але й кожному читачеві. Відповідно, Сергій Лашенко – читач газети «День» – забезпечує вектор діалогу «читач-автор», а також зав'язує діалог «читач-читач». У статті «Порятунок від бійні» («День», 2019, 13 серп.) Олена Бережнюк, розповідаючи про волонтерів, які за власний коштів годують тварин, котрі виявилися непотрібними господарям, також не змогла оминати тему землі (День, 2019, 10 жовт.). Цей матеріал підштовхнув читача до розповіді про знайомого агронома з Дніпропетровщини, який власним коштом вивіз сміття з території, яку орендував, і засадив її лісом.

Створив маленький рай площею майже чотири гектари! Але цим добрим ділом креативний агроном створив неабияку проблему для себе. Адже та засаджена лісом територія належала до земель сільгосппризначення. Отже, садити ліс у балці категорично не можна! А смітник утворити – будь ласка... Чесний агроном тепер мусить віддячувати «добрим» чиновникам за мовчання: то на шашлики запросити, то ще щось. Поки не ціпають. Але ж і справедливою таку Україну ніяк не назвеш (День, 2019, 10 жовт.).

Ще одним прикладом діалогу «читач-читач» є відгук читача Віктора Рябченка, який ділиться своїми міркуваннями з читацькою аудиторією видання.

Сьогоднішні кандидати в президенти від олігархії обіцяють українцям золоті гори. Але їхнє головне завдання – закріпити колоніальний статус України, де українська нація – це інструмент визиску... Українська революція не завершена. Бій за українську державність триває (День, 2019, 7 лют.).

Як зазначає теоретик журналістики І. Аньєс, «листи до редакції – це перший засіб «інтерактивності» (задовго до появи Інтернету) між тими, хто випускає газету, і тими, хто її читає»⁵. На думку О. Борисова, тип моделі зв'язку між адресантом та адресатом для публіцистичного повідомлення має вигляд: спеціаліст (журналіст, публіцист) => неспеціаліст (читач преси), але завдяки листам до редакції модель розширюється: неспеціаліст (автор 1 – читач преси) => спеціаліст (читач – автор 2 :

⁵ Аньєс, І. (2013), Підручник із журналістики : Пишемо для газет, 246 с.

редакція) => неспеціаліст (автор1 – читач / читач преси)⁶. Така модель вказує на наявність прямого зворотного зв'язку редакції з автором-читачем. Зазначимо, що теорія української журналістики послуговується двома термінами на позначення ситуації, коли читач видає власний текст, адресуючи його авторові. Використовується «зворотний зв'язок»⁷, а також «інтерактивність»⁸.

Читач Вадим Редько через текст демонструє, що має кілька зауважень до автора. Відповідно, якщо вищезазначені уривки діалогів за вектором «читач-автор» та «читач-читач» були прикладами, як пише читач-одномумець, то Вадим Редько займає позицію читача-критика.

Вельмишановна Ларисо Олексіївно! Ваш разом з І. Сюдюковим матеріал «Еліта і війна» («День», 2018, 7-8 груд.) з переконливою ідеєю, гарно проілюстрованою, має три незаперечувані висновки, звернені до нашого сьогоднішнього. Зауваження спричиняються лише деякими твердженнями щодо двох представників британської еліти – героїв статті... (День, 2018, 28 груд.)

Читач неодноразово публікує свої тексти-відгуки, які можуть мати і похвалу, і деякі зауваження автору. У текстах Вадима Редька завжди є деякі тези, на які наштовхнули його думки автора, викладені на шпальті газети. Відповідно один читач може бути і читачем-критиком, і читачем-одномумцем, а також можемо припускати, що і читачем-мовчазником. На це впливає особа автора, тема матеріалу, сам журналістський текст, також особистий досвід, вміння, світогляд читача і його бажання творити діалог з вектором «читач-автор».

Із задоволенням перечитуючи передрук передмови Лариси Івшиної до книги «Повернення в Царгород» («День», 2018, 30 лист. – 1 груд.), звернув увагу на наведену в ній цитату Ф. Достоевського: «Константинополь будет наш!» – повторену в інших словах П. Мілюковим: «Дарданеллы будут наши!». Це гасло, як відомо, вживали й інші представники російської імперської ідеології: Н. Данілевській, К. Леонтьєв тощо. Мимоволі думка перекинулася на аналогічне сьогоднішнє: «Крим наш!» Цей вислів не міг виникнути в ХІХ чи ХХ століттях, доки Крим перебував у складі Російської імперії чи РРФСР у Радянському Союзі. Вочевидь, він з'явився після 1991 року (День, 2018, 13 груд.)

Читачка «Дня» Елеонора Коваль має зауваження до постійних авторів газети, адже помічає, що вони порушують у своїх текстах певну проблему, проте не пропонують варіанти для її вирішення.

Основоположна частина відповіді на статтю С. Грабовського та І. Лосєва «Чи зупинять миротворці війну на Донбасі?» («День», 2018, 9-10 лист.) стосувалася висвітлення утворення спільноти, яка іменується тепер «п'ятою колоною», та її значення в період сучасної російсько-української війни («День», 2019, 17-18 трав.), але конкретна відповідь на поставлені у попередній статті питання «як це зробити?» – не пропонувалася (День, 2019, 4 лип.)

Також зазначимо, що читачі видання, пишучи відгук на авторські матеріали, завжди вказують свою професію, інколи вік/дату народження, місце роботи, у такий

⁶ Борисов, О. (2015), Листи до редакції у британському та українському електронному публіцистичному медіа-середовищі.

⁷ Михайлин, І. (Ред) (2013), *Журналістика : словник-довідник*, 93 с.

⁸ Там само, 97 с.

спосіб переконують, що автор чи потенційний читач має перед собою текст реальної людини. Такі вихідні дані для газетного тексту важливі, оскільки в інтернет-просторах автор може отримати відгук від читача, який насправді не існує (інтернет-бота).

Польська дослідниця М. Ходак стверджує, що основною метою написання листа до редакції є бажання висловити свою думку⁹. Утім, участь читача у створенні газети не спонтанна. Активними є не тільки такі види комунікування, як виклик для передачі конкретної форми вираження. За цим стоїть стратегія побудови взаємин з аудиторією, що реалізовується у різний спосіб¹⁰.

У словнику-довіднику для журналістів читаємо, що «інтерактивний відгук на публікацію – текстуальна участь читача в обговоренні прочитаного матеріалу на спеціально наданому для цього редакцією місці. В електронному часописі або онлайн-версії паперового часопису може бути вміщено довільну кількість відгуків, найкращі з яких редакція має змогу відібрати для спеціальної рубрики в друкованому виданні»¹¹. У репліках читачі можуть висловлювати свої погляди, думки й оцінки стосовно прочитаного, подавати власне тлумачення і навіть спілкуватися між собою. У сучасній журналістиці інтерактивний відгук на публікацію – своєрідний вплив зворотного зв'язку.

Існують діалоги за вектором «читач-автор», де автор не тільки конкретний, але й абстрактний, найчастіше представлений редакційним колективом. Часто висловлені в газеті думки можуть викликати в реципієнта бажання написати власний текст, який адресовано усім журналістам видання. Помилково вважати, що автор у цій дихотомічній парі «читач-автор» є єдиним споживачем. Адже текст читача потрапляє до широкої аудиторії, тож можемо припускати, що відбувається ще й діалог «читач-читач», про який ми вже згадували.

Наприклад, текст Михайла Рудюка з'явився як реакція не тільки на конкретну публікацію чи номер видання, а на позицію журналістів у висвітленні деяких тем. Читач наприкінці власного тексту звертається до інших читачів, зав'язуючи у такий спосіб оригінальний діалог «читач-читач».

Вельмишановні українські виборці! Будьте пильними й небайдужими та обов'язково беріть участь у виборах, усвідомлюючи, що ваша активність має результативне значення (День, 2019, 14 бер.).

На нашу думку, читача як співтворця газети треба вважати активною медіа-аудиторією. М. Ходак зазначає, що люди говорять про те, що вони знали, читали, чули, діляться думками, змінюють пропозиції, беруть участь у тлумаченні і перекладенні текстів, що подані до споживання, пишуть свої власні тексти на основі запропонованого їм через медіа¹².

І. Аньєс припускає, що «листи в редакцію» є ознакою доброго стану газети. І це з кількох причин. Це, передусім, чітка ознака зацікавлення читачів інформацією, поясненнями та коментарями, які їм надаються... Пошта для газети є також доказом, що вона шукає цього зв'язку і підтримує його, що вона поважає своїх читачів,

⁹ Hodak, M. (2012), Czytelnik jako współtwórca lokalnej gazety na przykładzie «Nowego Życia Pabianic», st. 41.

¹⁰ Там само, 47 с.

¹¹ Михайлин, І. (Ред) (2013), *Журналістика : словник-довідник*, 93 с.

¹² Hodak, M. (2012), Czytelnik jako współtwórca lokalnej gazety na przykładzie «Nowego Życia Pabianic», st. 40.

їхні думки, вважає їхній внесок важливим, корисним доповненням до роботи журналістів. Давати слово читачам, а ще, за словами французького теоретика, надавати трибуну читачам, навіть тоді, коли вони незгодні – «це демонстрація того, що газета впевнена в собі й у компетентності своїх журналістів»¹³.

Газета «День» у певному сенсі є трибуною для читачів, тільки на трибуну теж буває обмежений допуск. Видання не друкує критичних відгуків на матеріали журналістів. Ми не натрапили на публікації, які не були б унісонними з позицією редакції. Можуть траплятися деякі зауваження, доповнення, поради, проте не критичні виступи з боку читача. Можемо припускати, що редакційна цензура поширюється на інтерактивні відгуки від читачів, що суперечать думкам колективу. У такий спосіб видання розриває зворотний зв'язок з читачем, руйнуючи деякі діалоги за векторами «читач-автор» та «читач-читач».

Редакція в часи «журналізму участі»¹⁴ зобов'язана поважати читача і давати йому слово, враховувати думку своєї аудиторії. Ми погоджуємося з І. Аньєсом, що поява інтернету підірвала пошту як таку. «На сайтах газет читачі можуть безпосередньо реагувати на статті та брати участь у форумах. Тон дискусій став жвавіший, і середній вік авторів значно знизився»¹⁵. Але водночас з'явилася можливість для читача – створювати більше діалогів з авторами, а таке мобільне тло забезпечує ефективність діалогу з вектором «читач-автор».

4. Висновок

Діалоги з вектором «читач-автор» та «читач-читач» є доволі поодинокими явищами у медіапросторі, їх витісняють мережеві коментарі читачів, які, на відміну від більшості опублікованих у виданні відгуків та листів, зберігають особливості авторської мови, тому можуть не завжди вписуватися у мовні норми. Проте для опублікованого в друкованому виданні медіатексту вони мають певну цінність, оскільки свідчать про читабельність авторських текстів, а також забезпечують зворотній зв'язок. Завдяки поодиноким прикладам діалогів вдалося класифікувати читачів друкованих текстів: читач-критик, читач-однорумець та читач-мовчазник. Для глибшого вивчення типології читачів потрібно перейти на дослідження мережевої інтраактивності, проте не можемо бути впевненими, що за відгуком завжди – конкретна людина, а не інтернет-бот.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аньєс, І. (2013), *Підручник із журналістики*, Видавничий дім «Кієво-Могилянська академія», Київ, 544 с.
2. Борисов, О. (2015), «Листи до редакції у британському та українському електронному публіцистичному медіа-середовищі», Чернігів. URL: <http://eprints.oa.edu.ua/4276/1/14.pdf> (останній перегляд 10 листопада 2019)
3. Завгородня, Л. (2007), «Типологія читача як комунікативно-теоретична проблема», *Стиль і текст*, вип. 8, Київ. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2133> (останній перегляд 3 листопада 2019)

¹³ Аньєс, І. (2013), *Підручник із журналістики : Пишемо для газет*, 250 с.

¹⁴ Там само, 251 с.

¹⁵ Там само, 251 с.

4. Зубрицька, М. (2004), «А тепер куди? – Одісея сучасних літературних теорій», *Вісник філологічного ф-ту Львів. нац. ун-ту імені Івана Франка*, вип. 33, с.121-128.
5. Зубрицька, М. (2007), «Читач як теоретична категорія в культурологічному дискурсі ХХ сторіччя», *Вісник Львівського університету (Серія журналістика)*, вип. 31, с. 166-173. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/4019> (останній перегляд 3 листопада 2019)
6. Зубрицька, М. (2004), *Ното legens: Читання як соціокультурний феномен*, Літопис, Львів, 352 с.
7. Михайлин, І. (Ред) (2013), *Журналістика : словник-довідник*, Академвидав, Київ, 320 с.
8. Сапригіна, Н. (2006), «Рівні адресата у комунікації читача та автора художнього тексту», *Вісник Одеського національного університету*, вип. 11. Психологія, с. 45-51.
9. Hodak, M. (2012), “Czytelnik jako współtwórca lokalnej gazety na przykładzie «Nowego Życia Pabianic»”, *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*, Łódź, st. 40-50.
10. Szczygłowska, T. (2011), “List do redakcji jako pograniczny gatunek dziennikarski”, *Media i Społeczeństwo: medioznawstwo, komunikologia, semiologia, socjologia mediów*, Tom 1. Bielsko-Biała, st. 79–93. URL: http://www.mediaispoleczenstwo.ath.bielsko.pl/art/079_szczyglowska.pdf (останній перегляд 14 листопада 2019)

REFERENCES

1. Agnes, Y. (2013), *Journalism Manual*, Wydawnicy dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», Kyiv, 544 s.
2. Borysov, O. (2015), “The letters to the editorial in the british and ukrainian electronic publicistic media space”, Chernihiv. URL: <http://eprints.ua.edu.ua/4276/1/14.pdf> (accessed 3 November 2019)
3. Hodak, M. (2012), “Czytelnik jako współtwórca lokalnej gazety na przykładzie «Nowego Życia Pabianic»”, *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*, Łódź, s. 40-50.
4. Mykhailyn, I. (Ed.) (2013), *Journalism: a dictionary*, Akademydav, Kyiv, 320 s.
5. Sapryhina, N. (2006), “Levels of addressees in the communication of the reader and author of the artistic text”, *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu*, vyp. 11. Psykholohiia, s. 45-51.
6. Szczygłowska, T. (2011), “List do redakcji jako pograniczny gatunek dziennikarski”, *Media i Społeczeństwo: medioznawstwo, komunikologia, semiologia, socjologia mediów*, Tom 1. Bielsko-Biała, st. 79–93. URL: http://www.mediaispoleczenstwo.ath.bielsko.pl/art/079_szczyglowska.pdf (accessed 14 November 2019)
7. Zavhorodnia, L. (2007), “Reader’s typology as a communicative-theoretical problem”, *Styl i tekst*, vyp. 8, Kyiv. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2133> (accessed 3 November 2019)
8. Zubrytska, M. (2004), *Homo legens: Reading as a sociocultural phenomenon*, Litopys, Lviv, 352 s.

9. Zubrytska, M. (2004), “Now where? – The Odyssey of contemporary literary theories”, *Visnyk filolohichnoho fakultetu Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka*, vyp. 33, s.121-128.
10. Zubrytska, M. (2007), “The reader as a theoretical category in the cultural discourse of the XX century”, *Visnyk Lvivskoho universytetu (Serii zhurnalistyka)*, vyp. 31, s.166-173. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/4019> (accessed 3 November 2019)

«AUTHOR-READER» AND «READER-READER» DIALOGUES: TYPOLOGY OF READERS

Iryna Tabinska

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chupryny Str. 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: maliukiruna23@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8052-5162>*

In the article, considered the «author-reader» dialogue and noted the dialogue with the vector «reader-author». While collecting empirical material, discovered a new form of «reader-reader» dialogue. The main objective of the study is to define the typology of readers in the dialogues «author-reader» and «reader-reader» on the materials of modern media.. The author-reader dialogue occurs not only when the reader responds positively to the author’s text, but also when the reader disapproves or criticizes the author’s text.

Accordingly, there are three types of readers: 1. The reader-critic who does not share the views of the author, denies the facts, presents his arguments. 2. The reader a like-minded who thinks in unison with the author, approves and shares his position. 3. The silent reader who does not feedback, that is, does not write text or comment on the author’s text, does not express his thoughts.

Have provided examples of contemporary media texts where we can identify types of readers during dialogues with the vector «reader-author» and «reader-reader». Have learned terms that indicate the reader’s readiness and desire to respond to the author. For a deeper exploration of the typology of readers, it is necessary to move to the study of network interactivity.

As a result, dialogues with the vector «reader-author» and «reader-reader» are rare phenomenon in the media space. They are displaced by the online comments of readers, which, unlike most published letters, preserve the features of the author’s language, so they may not always fit into the language norms. However, they have some value for published media, as they testify to the readability of the author’s texts and provide feedback.

Key words: dialogue, author, reader, media text, «reader-reader» dialogue.